

**Добиени мислења и коментари
по Нацрт - правилникот за заштита на малолетните лица
и ставот на Агенцијата**

Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на својата 13-та седница одржана на 14.10.2014 година, го усвои Нацрт - правилникот за заштита на малолетните лица, по што го објави на својата веб страница, и ги повика сите заинтересирани страни во рок од 30 (триесет) дена, односно најдоцна до 13.11.2014 година, да достават забелешки по документот.

Во рамките на јавната расправа се пристигнати следниве коментари и забелешки:

1. Коментари по Нацрт - правилникот за заштита на малолетните лица, (арх. бр. 01-5622/1 од 13.11.2014 година), од Акционерското друштво за електронски комуникации Македонски телеком - Скопје, и
 2. Забелешки за Нацрт - правилникот за заштита на малолетните лица (арх. бр. 01-5643/1 од 14.11.2014 година), од ТРД ТВ Студио ТЕРА ДООЕЛ Битола.
-
1. Коментари по Нацрт - правилникот за заштита на малолетните лица, (арх. бр. 01-5622/1 од 13.11.2014 година), од Акционерското друштво за електронски комуникации Македонски телеком - Скопје.

Документот има 3 (три) коментари за Нацрт - правилникот за заштита на малолетните лица: за појаснување на членовите 19 и 20 од актот за тоа дека давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање аплицираат само визуелна сигнализација; за потребата да им се даде дополнително време на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање да ги применат барањата од актот бидејќи станува збор за нова обврска; и за поедноставување на визуелниот знак за програмите со треперачка светлина.

Коментар 1: „...член 19 ... предвидува обврска за акустично предупредување во каталогот на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање што е технички невозможно во случаите на содржини со странска продукција каде важат други норми за категоризација на содржините. Доколку се работи за домашни содржини за кои важи домашното законодавство ваквата категоризација е веќе имплементирана. Исто така, напоменуваме дека технички не е возможно да се имплементира акустичното предупредување од причина што со тоа се интервенира во самата содржина, а истото е законски недозволено. Поради тоа бараме да се изврши усогласување на членот 19 и членот 20 односно двете одредби да регулираат еднакви обврски за давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање. Оттука, во насока на усогласувањето на погоренаведените одредби, предлагаме да важи обврската само за визуелно означување на содржините, како што е предвидено во член 20 став 3, односно во член 19 да се направи јасна дистинкција помеѓу

акустичното и визуелното предупредување и обврската за имплементација на истите од страна на субјектите за кои таа е конкретно предвидена.“

Мислење по коментарот: Не се прифаќа. Во членот 19 се определуваат видовите програми на кои се аплицира предупредувачката сигнализација, а не начинот на нејзина апликација од страна на различните даватели на аудиовизуелни медиумски услуги (што е предмет на член 20), ниту содржината и изгледот на предупредувачката сигнализација (што е предмет на член 21). Сепак, уште во член 19 се прави разлика, така што се прецизира дека телевизиските програмски сервиси предупредувачката сигнализација ја аплицираат “пред почетокот и за време на емитувањето“, а давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање „на соодветно место до програмите достапни во каталогот“. Оттаму, јасно е дека давателот на аудиовизуелна медиумска услуга по барање нема да интервенира во содржината на програмата, туку соодветната предупредувачка сигнализација ќе ја аплицира во каталогот со програми.

Начинот на аплицирање на предупредувачката сигнализација се пропишува во членот 20. Во првите два става се пропишуваат варијациите за телевизиските програмски сервиси (односно кој дел од предупредувачката сигнализација се објавува пред, а кој за време на емитувањето на програмите). Третиот став се однесува на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање и во него се пропишува дека, доколку програмите од член 19 се достапни во каталогот на аудиовизуелните медиумски услуги по барање, на соодветно место во каталогот се означуваат само со визуелниот знак за соодветната категорија.

Што се однесува до забелешката дека и странските и домашните програми кај давателот на аудиовизуелна медиумска услуга по барање пристигнуваат со веќе утврдена и означена категорија, на состанокот одржан со претставниците на Македонски телеком АД – Скопје на 13.10.2014 година, им беше појаснето дека тие треба одново да направат категоризација согласно Правилникот за заштита на малолетните лица и знакот да го истакнат до конкретната програма во каталогот. Имено, тие не треба да ја сфаќаат претходната категоризација (странска или домашна) на некоја програма како завршен чин, туку имаат уредувачка одговорност за изборот на аудиовизуелните содржини и го определуваат начинот на кои тие се организирани во каталогот на понудени програми, поради што треба самостојно да прават категоризација.

Коментар 2: *„...напоменуваме дека ќе биде потребен извесен период за да се реализира и самата техничка имплементација на визуелното предупредување во каталогот со содржини кај давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање. Поради тоа предлагаме измена на член 30 со додавање нов став кој ќе гласи: Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање треба во рок од 2 (два) месеца од денот на влегување во сила на овој Правилник да го усогласат своето работење во согласност со овој Правилник.“*

Мислење по коментарот: Се прифаќа. Забелешката е основана поради тоа што категоризацијата и аплицирањето на предупредувачката сигнализација се сосема нови обврски за давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање. Во Предлог – правилникот е додаден нов член 29 кој гласи: „Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање треба да го усогласат своето работење со одредбите на овој Правилник во рок од 2 (два) месеца од денот на неговото влегување во сила.“

Коментар 3: „Изгледот на предупредувањето, предвидено во член 21, наменето за лица кои страдаат од фотосензитивна епилепсија, се состои од прилично долг текст за кој сметаме дека е многу тешко технички да се имплементира кај содржините по барање. Поради тоа, бараме ревидирање на текстот во насока на негово скратување.“

Мислење по коментарот: Се прифаќа. Забелешката е основана. Во член 21 од Предлог – правилникот, во делот од табелата каде што е предвиден изгледот на визуелните знаци, е направена измена, така што се додадени визуелни знаци и за програмите со хипнотички техники и за програмите со треперечка светлина, за кои претходно беа предвидени само предупредувачки сигнали. Тој дел од табелата сега изгледа вака:

Визуелни знаци	Предупредувачки сигнали
Програма со хипнотички техники	Предупредување: Програмата содржи хипнотички техники
Програма со треперечка светлина	Предупредување: Програмата содржи треперечка светлина која може да им наштети на гледачите кои боледуваат од фотосензитивна епилепсија

Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање ќе ги аплицираат само формулациите од колоната „Визуелни знаци“, на соодветно место во каталогот до програмите на кои се однесуваат. Телевизиските програмски сервиси, пред почетокот на програмите и по паузите за рекламирање на екранот ќе ги аплицираат формулациите од колоната „Визуелни знаци“, а формулациите од колоната „Предупредувачки сигнали“ ќе ги прочитаат само пред почетокот на програмите.

Поради ова, во Предлог – правилникот е извршено услогласување на член 11 став 2, така што по зборовите „Телевизиските програмски сервиси се должни пред почетокот“ се додадени зборовите „и по паузите за рекламирање во ваквите програми“.

Исто така, член 20 став 2 е надополнет со следнава реченица: „Исклучок се визуелните знаци за телевизиските програми со хипнотички техники и со треперечка светлина, кои се аплицираат на екранот по секоја пауза за рекламирање.“

2. Забелешки за Нацрт - правилникот за заштита на малолетните лица (арх. бр. 01-5643/1 од 14.11.2014 година), од ТРД ТВ Студио ТЕРА ДООЕЛ Битола.

Документот има две забелешки: дека уредниците не треба да ја класифицираат програмата бидејќи не се компетентни за тоа и да се предвиди со актот регулаторно тело што ќе ја врши категоризацијата и класификацијата.

Забелешка 1: „...најголемото прашање, а тоа е зошто уредниците на телевизиите треба да оценуваат нешто што ниту по самата природа на работата, ниту пак по своите компетенции, не се надлежни и стручни за тоа....сега се спомнува уредникот и уредникот на програмата.“

Мислење по забелешката: Не се прифаќа. Забелешката е неоснована. Категоризацијата на програмите е обврска на уредникот затоа што, согласно Законот за

медиуми „одговорниот уредник ја води реализацијата на содржините што се објавуваат, односно емитуваат и одговора за секоја објавена информација во медиумот согласно со закон“ (член 7 став 3).

Ова значи дека тој ја има уредничката одговорност, а под уредничка одговорност (член 3 став 1 точка 26 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги) се подразбира одлучувачка контрола врз изборот на програмите и врз нивното организирање во хронолошкиот редослед на програмите, односно во програмската шема.

Освен ова, секој радиодифузер сам одлучува колку уредници ќе има и какви ќе им бидат обврските, со тоа што „доколку издавач на медиум има повеќе одговорни уредници секој од нив одговара за содржината на делот од медиумската содржина за кој е одговорен“ (член 7 став 4 од Законот за медиуми).

Што се однесува до компетентноста на конкретен уредник да ја изврши категоризацијата – Агенцијата, како и досега, ќе продолжи да држи обуки за медиумските професионалци за примена на Правилникот за заштита на малолетните лица. Радиодифузерите (а отсега и давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање) не треба да ги игнорираат овие обуки туку да ги испраќаат лицата надлежни за категоризација на програмите.

Забелешка 2: „...сметаме дека треба да се предвиди во правилникот едно регулаторно тело за територијата на цела Македонија избрано од Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги или некој друг орган.. “

Мислење по забелешката: Не се прифаќа. Забелешката е неоснована бидејќи регулаторни тела не се востановуваат со подзаконски акт на Агенцијата (или на кој било друг орган), туку со закон, односно ваквиот предлог не е предмет на Правилникот за заштита на малолетните лица.

Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги